BRUKSRETTSYTELSER ROMEDAL ALMENNING 2026

Bruksrettsreglene er gitt med hjemmel i Lov om bygdeallmenninger av 19. juni 1992 (finnes på www.lovdata.no) og bruksregler for Romedal Almenning av 2020.

INNHOLD

Prinsipper for bruksrettsytelser 2
- Søknad og utbetaling 2
  - Søknad om ytelser over kr 75 000,- eller nybygg/påbygg/ombygging 2
  - Søknad om ytelser opp til kr 75 000,- 2
- Eiendomsinformasjon i Bruksrettsportalen 3
  - Bygninger i Portalen 3
  - Driftsform og arealer i Portalen 3

Satser for bruksrettsytelser 4
- Nybygg driftsbygning 4
- Vedlikehold og ombygging av driftsbygning 4
- Nybygg bolig og garasje 5
- Vedlikehold bolig og garasje 5
- Andre produkter 6

Retningslinjer for bruksrett i Romedal Almenning 7
- Vedlikehold bolig 7
- Nybygg bolig 7
- Kårbolig og arbeiderbolig 8
- Driftsbygning 8
- Ytelser til småfehold 8
- Gjenoppbygging etter brann og naturkatastrofer 8
- Annen bebyggelse 9
- Eiendom der eier eller bruker ikke er bosatt 9
- Oppsetting av gjerde mot allmenningen 9
- Tilskudd bygninger 10
- Tilskudd beiting 10
- Tilskudd elektroniske gjerdeløsninger 10
- Tilskudd energi- og varmeanlegg 10
- Tilskudd grøfting og nydyrking 10
- Tilskudd sanering av driftsbygninger 10
- Prinsipper for tilbakebetaling av ytelse 11
- Beregningsmodell for ytelser til husdyrhold 11
  - Eksempler på beregning av dyretall ut fra jordbruksmessig behov 11
- Tabell for potet-/grønnsakskasser 12

PRINSIPPER FOR BRUKSRETTSYTELSER

Et grunnleggende prinsipp er at bruksretten er knyttet til eiendommen – ikke til den som eier eller driver gården.

Det er den bruksberettigedes eget ansvar å sette seg inn i gjeldende regler og retningslinjer for utøvelse av bruksretten. Alle ytelser utbetalt på feil grunnlag skal tilbakebetales i sin helhet. Misbruk medfører inndragning av bruksretten i inntil 5 år.

Bruksrettsytelser blir som hovedregel beregnet på grunnlag av m^2 eller m^3. Der faktura er grunnlaget beregnes ytelsene på materialkostnader eks. mva. og uten frakt. Det gis ikke ytelser til arbeidskostnader. Materialkostnadene skal være spesifisert på fakturaen. Stikkprøvekontroll må påregnes.

Styret forbeholder seg retten til ikke å gi bruksrettsytelser til svært dårlige bygninger.

For alle nybygg, påbygg og ombygginger kreves søknad til allmenningsstyret før prosjektet settes i gang. Det samme gjelder enkeltprosjekter der ytelsen vil overstige kr 75 000,- per år. Dersom det ikke søkes i forkant, kan dette medføre avkortning av ytelsene. Summen av ytelser til enkeltprosjekter uten søknad kan ikke overstige kr 100 000,- per år.

Ytelser utbetales til ferdigstilte prosjekter. På større prosjekter kan det innvilges delutbetaling.

SØKNAD OG UTBETALING

For utbetaling av bruksrettsytelser leveres søknad elektronisk på www.bruksrettsportalen.no, alternativt per e-post eller papirsøknad.

SØKNAD OM YTELSER OVER KR 75 000,- ELLER NYBYGG/PÅBYGG/OMBYGGING

Der ytelsen forventes å overstige kr 75 000,- eller det dreier seg om nybygg, påbygg eller ombygging må det leveres en prosjektsøknad til styret med beskrivelse av tiltaket. Prosjektsøknadene behandles forløpende i styremøter. Søker mottar styreutskrift fra behandling av søknaden.

Når prosjektet er ferdigstilt legges det inn en søknad om utbetaling av ytelser i Portalen. Bildedokumentasjon kreves. Vedtaksnummer skal påføres skjemaet. Ved grøfting kreves grøftekart som viser utført tiltak før utbetaling finner sted.

SØKNAD OM YTELSER OPP TIL KR 75 000,-

Det er ingen krav om prosjektsøknad der ytelsene ikke overstiger kr 75 000,- med unntak av nybygg, påbygg eller ombygging. Søknad om utbetaling av ytelser legges fortløpende inn i Portalen. Bildedokumentasjon kreves. Ved utbetaling av ytelser basert på faktura kreves kopi av faktura. Ved grøfting kreves grøftekart som viser utført tiltak før utbetaling finner sted.

FOR ALLE SØKNADER GJELDER FØLGENDE:

Allmenningen tar et gebyr på kr 300,- for å legge inn søknader i Portalen. Gebyret trekkes fra ytelsen som utbetales.

Det gis ikke ytelser for prosjekter eldre enn inneværende år + to år. Strekker arbeidene seg utover denne fristen er det viktig at allmenningen varsles.

Det er regler og satser på utbetalingstidspunktet som danner grunnlag for utbetalingen.

EIENDOMSINFORMASJON I BRUKSRETTSPORTALEN

Eier skal oppdatere og bekrefte opplysninger om eiendommen ved innlogging i Bruksrettsportalen.

BYGNINGER I PORTALEN

- Grønn bygning: Bygningen er berettiget fulle ytelser
- Gul bygning: Fargen kan ha flere betydninger
  - Bolighus større enn 137 m² hvor styret i vedtak har begrenset ytelsene. Det gis en prosentandel av fulle ytelser til fremtidig vedlikehold.
  - Kun deler av driftsbygningen kvalifiserer for ytelser. Det gis en prosentandel av fulle ytelser til fremtidig vedlikehold.
  - Eiendommen drives ikke i egen regi, men bygningen brukes til jordbruksmessig behov (krever søknad til styret i hvert enkelt tilfelle).
- Rød bygning: Bygningen er ikke berettiget ytelser
  - Det er ikke jordbruksmessig behov for bygningen.
  - Uthus og garasje beregnet for kårbolig, arbeiderbolig eller utleiebolig.

Bygninger kan endre status dersom det er bruksendring på bygningene.

Beregning av bygningsstørrelser på bolig skal skje etter regelverket som Husbanken benytter. Forenklet sier dette:

- 1. etasje faktor lik 1
- 2. etasje faktor lik 0,6
- Loft faktor lik 0,3
- Kjeller faktor lik 0,2

Beregningen gjøres på areal innenfor yttervegger ved at grunnflata utvendig måles, deretter gjøres et fratrekk for 15 cm veggtykkelse.

For driftsbygninger er det utvendig bruttoareal som skal legges inn.

DRIFTSFORM OG AREALER I PORTALEN

- **Produksjon**: Brukes jordveien til gress, korn, frukt, grønnsaker eller beite til dyr.
- **Fulldyrket jord**: Jordbruksareal som er dyrket til vanlig pløyedybde, og som kan brukes til åkervekster eller eng. Arealet skal kunne fornyes ved pløying. Det er ikke noe krav om at jorda skal pløyes hvert år. Faktor 1,0.
- **Overflatedyrket jord**: Jordbruksareal som for det meste er ryddet og jevnet i overflaten, slik at maskinell høsting er mulig. Faktor 0,70.
- **Innmarksbeite**: Jordbruksareal som kan benyttes som beite, men som ikke kan høstes maskinelt. Minst 50 prosent av arealet skal være dekket av grasarter og beitetålende urter. Faktor 0,35.
- **Skog:** Har ingen betydning for den jordbruksmessige vurderingen.

Ved forvaltningen av bruksretten og beregningen av en eiendoms jordbruksmessige behov er det kun eiendommens eget areal som er grunnlaget. Allmenningen forholder seg til NIBIOs offisielle arealtall fra Gardskart.no

SATSER FOR BRUKSRETTSYTELSER

NYBYGG DRIFTSBYGNING

Kr/m² **Terskelverdi opp til m²**	**Isolert**	**Vanlig uisolert**	**Uten vegger, med støpt gulv**	**Med vegger, uten støpt gulv**	**Uten vegger, uten støpt gulv**	**Som halvtak ut fra eksisterende bygning, med støpt gulv**	**Som halvtak ut fra eksisterende bygning, uten støpt gulv**
1000	1800	900	675	675	450	450	225
2000	1350	675	505	505	335	335	170
Over 2000	900	450	340	340	225	225	115

Tabellen over vil også bli lagt til grunn der styret mener det bygges ut i flere omganger for å utnytte de høyeste satsene. Satser øker med 10 % per m etter 4 m målt fra gulv til undergurt (utløses etter passert 0,1 m). Nye driftsbygninger over flere etasjer kan tilstås en forholdsmessig m²-sats for flere etasjer. Dette behandles av styret i det enkelte tilfelle.

VEDLIKEHOLD OG OMBYGGING AV DRIFTSBYGNING

Driftsbygning isolert primærnæring, kr/m²	**Overflate**	**Inngripende inkl. utlekting og isolasjon** (isolasjon kommer i tillegg på tak, iht. sats på side 5)	**Full restaurering** (inngripen i bærende konstruksjon)
Vegg	340	595	1020
Gulv i trevirke	340	0	530
Utvendig/innvendig tak	290	425	1065
Bytte av vindu/dør/port	0	0	2040

Driftsbygning uisolert primærnæring, kr/m²	**Overflate**	**Inngripende inkl. utlekting**	**Full restaurering** (inngripen i bærende konstruksjon)
Vegg	340	425	675
Gulv i trevirke	340	0	530
Utvendig tak	290	425	965
Bytte av vindu/dør/port	0	0	675

Ytelser for vindskier gis etter sats for overflate tak.

Styret ser positivt på ombygging av driftsbygninger der dette er hensiktsmessig.
Eksempler på bygningselementer som kan være aktuelle:

- Trematerialer for bruk til kalvebinger, fanghekker eller trapper.
- Isolering av bygningen der dette er påkrevd for å oppnå ønsket funksjonalitet.
- Betong for ulike støpearbeider.
- Innvendige plater i forbindelse med ombygging til ulike typer verksted, rom for vasking/desinfisering etc.

Der det ikke er mulig å beregne ytelser i form av m² eller m³ åpner allmenningsstyret for å fatte vedtak om ytelser i den enkelte sak.

For å kunne oppnå ytelser til ombygginger er det en forutsetning at det foreligger en begrunnet søknad med skisse før oppstart og at det ligger et jordbruksmessig behov til grunn.

Produkter og satser:

Produkt	Prosentsats av fakturabeløp eks. mva.	Kr per cm per m²	Kr per m³
Limtre	70		
Stålbjelker	50		
Betong			1020
Isolasjon		4	

NYBYGG BOLIG OG GARASJE

Kr/m²	Isolert	Uisolert	Maks sats
Bolig/kårbolig/arb.bolig	2310	0	316 470
Garasje	0	655	45 850

Det gis bruksrettsytelser på oppføring av ny bolig/kårbolig/arbeiderbolig opp til 137 m². Bygges det utover 137 m² skal det angis en prosentsats for fremtidig vedlikehold av bygningen i Bruksrettsportalen. Se retningslinjer på side 7.

VEDLIKEHOLD BOLIG OG GARASJE

Utvendig vedlikehold:

Kr/m²	Overflate	Inngripende inkl. utlekting og isolasjon	Full restaurering (inngripen i bærende konstruksjon)
Bolig, yttervegg	365	570	770
Bolig, utvendig tak	220	365	855
Bolig, bytte av vindu/dør	0	0	2310
Garasje, vegg	220	0	0
Garasje, tak	125	0	0
Garasje, bytte av vindu/dør/port	220	0	0

Ytelser for vindskier gis etter sats for overflate tak.

Innvendig vedlikehold:

Det tilstås ytelser til vedlikehold innvendig i boliger med en flat sats per m² som er fornyet. Med fornying menes for eksempel bytte av panel eller lignende på vegger og tak, legging av nytt gulv. Dersom det bare er malt eller tapetsert er dette ikke tilstrekkelig til at det utbetales ytelser. Listverk anses for å ligge i m²-satsen.

Det gjøres ikke fradrag i arealberegning for dører og vinduer. Det gis ikke ytelser til innvendig overflate på vegg eller tak der yttervegg eller tak er innvilget ytelser for full restaurering (inngripen i bærende konstruksjon).

Kr/m²	Areal som gjennomgår en fornying
Bolig, vegg/tak/gulv	275

Etterisolering:

Isolasjon er inkludert i sats per m² for «Inngripende» eller «Full restaurering» av yttervegg og utvendig tak bolig. For annen etterisolering, det vil si mot kaldt loft eller kjeller gis det ytelser etter satsen under.

Produkt	Kr per cm per m²
Bolig, isolasjon	4

ANDRE PRODUKTER

Produkt	Prosentsats av fakturabeløp eks. mva.	Kr per m²	Kr per m³	Kr per dm³ (liter)
Rør til grøfting inklusiv deler	85			
Rør til grøfting med filter	80			
Drenskummer/kummer til vanningsanlegg inklusiv kjerneboring	70			
Nedgravde vanningsrør inklusiv deler (maksimal diameter 160 mm)	70			
Flis til grøfting / Flis og alternative strømidler til husdyr, løs *4	70			
Flis til grøfting / Flis og alternative strømidler til husdyr, bunt *4	60			
Korntørke frittstående			595	
Korntørke siloseksjoner			1000	
Kjørbart tørkegulv (for veggene i den kjørbare tørka legges satsene i vedlikehold driftsbygning til grunn)		570		
Kraftforsiloer i metall eller glassfiber			1330	
Nye potet-/grønnsakskasser (kassebehov er definert bakerst i regelverket *1)				0,45
Gjødselkum/lager utført i betong *5			240	
Gjødselkum/lager enklere type (stål/duk/plast) *5			100	
Tak gjødselkum *5	25			
Råved levert fra RA *2	60			
Gjerde: stolper av trevirke, nationalgjerde og gjerdebord *3	75			
Støpt markplate (betong)			1020	
Kalking	50			
Tunnel for bærproduksjon	Etter søknad			

For brukte produkter gis det halve ytelser.
Ytelser til andre produkter enn de som er nevnt i regelverket, kan innvilges etter begrunnet søknad til styret.

*1 20 års avskrivning. Antall dm³ skal beregnes med utgangspunkt i innvendig kassemål.
*2 Skal fyres opp på den bruksberettigedes eiendom. 1 lass bjørk/blandingsved med ytelser per bruk.
Har eiendommen et større behov for ved, kan det etter begrunnet søknad til styret innvilges ytelser til mer enn ett lass.
*3 Gjerdet skal dekke et jordbruksmessig behov. Etter søknad kan styret innvilge ytelser til gjerder for andre formål.
Det forutsettes bruk av standard dimensjoner gjerdemateriell.
*4 Ytelser til alternative strømidler kan innvilges etter begrunnet søknad til styret.
*5 Ytelser til gjødselkum/lager kan innvilges uavhengig av egen husdyrproduksjon.

RETNINGSLINJER FOR BRUKSRETT I ROMEDAL ALMENNING

Det jordbruksmessige grunnlaget på hvert enkelt bruk ligger til grunn for krav om bruksrettsytelser og defineres som bruksrettsytelser etter allmenningsloven.

Ved forvaltningen av bruksretten og beregningen av en eiendoms jordbruksmessige behov er det kun eiendommens eget areal som er grunnlaget. Forhold som leiejord og spredeareal skal det ikke tas hensyn til. Bygninger det søkes bruksrettsytelser på må stå i forhold til gårdens jordbruksareal og drift.

Det er eiers eget valg hvordan eiendommen drives. Det viktige for allmenningens vurdering er at jorda på eiendommen holdes i hevd, dvs. minimum at det høstes en gang i året og avlingen brukes.

På bruk der jorda ikke drives i egen regi, begrenses bruksrettsytelsene. Det gis ytelser til følgende: Bolig, garasje maks 70 m², jordveien, ved og gjerde. Styret vil behandle søknader om vedlikehold eller ombygging av driftsbygninger selv om jordveien ikke drives i egen regi. Slike søknader må inneholde en plan for hva bygningen skal benyttes til. Eventuell støtte til slike prosjekter ytes i henhold til gjeldende regelverk.

Det er en klart uttrykt målsetting for allmenningen at det er det aktive jordbruket som skal støttes. Med aktivt jordbruk menes salg og/eller bruk av egen avling i aktiv jordbruksdrift. I Romedal Almenning praktiseres det at de bruksberettigede eiendommene må ha minimum 3 daa fulldyrket eller overflatedyrket areal som holdes i hevd. For innvilgelse av nye bruksretter må eiendommen minimum ha 20 daa fulldyrket eller overflatedyrket areal.

Aktivt beitebruk defineres som at beitet skal jordbearbeides med visse mellomrom og gjødsles/kultiveres årlig. Videre at beitet benyttes som del av en aktiv jordbruksproduksjon på bruket og ikke kun til oppbevaring av dyr.

For husdyrhold kan det jordbruksmessige grunnlaget brukes én gang. Startes det opp en ny dyreproduksjon, eller eksisterende produksjon utvides, vil eksisterende produksjon komme til fratrekk.

For planteproduksjon kan det, for å ivareta vekstskifte, bygges fullt ut til én produksjon og 50 % til en annen produksjon.

VEDLIKEHOLD BOLIG

Vedlikehold på boliger oppført før 2017 tillates utført med bruksrettsytelser uansett størrelse. Boliger oppført etter 2017 samt de boligene som er oppført før 2017 med begrensninger på vedlikehold fattet i enkeltvedtak får begrenset ytelsene til vedlikehold til 137 m². Begrensningen gjøres i praksis ved at ytelsene reduseres med en prosentsats ut fra størrelsen på boligen.

Eksempel, bolig på 250 m²: 137 m² / 250 m² = 0,55
Det betyr at 55 % av boligen skal ha ytelse og at begrensningen blir 45 %. Dette gjelder alle ytelser på boligen.

Det gis ikke ytelser til terrasser eller plattinger.

Dersom det er grunnlag for kårbolig eller arbeiderbolig på eiendommen ytes det til vedlikehold som på andre boliger.

NYBYGG BOLIG

Det gis bruksrettsytelser til nybygg inntil en størrelse på totalt 137 m². Beregning av boligens areal skal utføres i henhold til Husbankens regelverk (se side 3). Ytelsen per m² inkluderer markisolasjon rundt nybygg, plattinger, drenering rundt bygning og samlekummer til både takdrenering og grunndrenering. All videre drenering fra kum hører jordveien til og utbetales under dette formålet.

Det gis ikke ytelser til terrasser eller plattinger.

Dersom det er grunnlag for kårbolig eller arbeiderbolig på eiendommen ytes det til nybygg som for andre boliger.

KÅRBOLIG OG ARBEIDERBOLIG

Dersom det er grunnlag for kårbolig eller arbeiderbolig på eiendommen ytes det til vedlikehold og nybygg som for andre boliger (se side 7).

For at det skal eksistere et jordbruksmessig behov for kårbolig kreves det et visst minimum av jordbruksdrift i egen regi:

- Må tilfredsstille kravene for å få utbetalt produksjonstilskudd i jordbruket.
- Må ha et produksjonsomfang på min. 0,4 årsverk, eller et fulldyrket areal på min. 80 daa.

Styret vil behandle søknader om ytelser til kårbolig selv om kriteriene over ikke er oppfylt. Slike søknader må inneholde en plan for hva boligen skal benyttes til.

Det er det faktiske jordbruksmessige behovet som ligger til grunn når det gjelder behov for arbeiderboliger. Ellers samme regler som for kårbolig. En forutsetning for ytelser er at kårboligen/arbeiderboligen ligger på samme eiendom (gnr./bnr.)

Det gis ikke ytelser til bygging av og vedlikehold på uthus/garasje til kårboliger og arbeiderboliger.

DRIFTSBYGNING

- Det gis kun ytelser til bygninger som det jordbruksmessige behovet gir grunnlag for.
- Ved drift over 80 daa eller 0,4 årsverk har en rett til isolert gårdsverksted opptil 200 m².
- Oppgradering av uisolert bygg til isolert gjelder kun ved reelle behov, f.eks. lagerbygg til grønnsaker og poteter, husdyr etc.
- På bruk der det ikke drives jordbruksdrift i egen regi kan ytelsene til nybygg begrenses til 70 m². Dette vil da bli ansett som garasje og anses tilstrekkelig til garasje, bod og skåle.
- På bruk med dårlige driftsbygninger kan styret bestemme at det maksimalt gis ytelser lik ytelsene for en ny driftsbygning på 70 m². Dette der det anses tilstrekkelig for å dekke det jordbruksmessige behovet.
- Ved nybygg av driftsbygninger for husdyr er eget jordbruksareal dimensjonerende for størrelsen på bruksretten, jfr. tabell på side 11.
- Det gis kun ytelser til driftsbygninger for husdyr som tilfredsstiller holdforskriften for det aktuelle husdyrslaget.
- Ytelsen per m² inkluderer drenering rundt bygningen og samlekummer for både takdrenering og grunndrenering. All videre drenering fra kum hører jordveien til og utbetales under dette formålet.
- Ytelsen per m² inkluderer markisolasjon rundt nybygg, nødvendige plattinger ved inngangsparti, fundament under kraftforsiloer og lignende.
- Eventuell driftsbygning bygd som fellestiltak mellom flere bruksberettigede kan bli vurdert særskilt etter søknad til styret.
- Bygningen må ligge på eiendommen med bruksrett.

YTELSER TIL SMÅFEHOLD

Styret ønsker økt satsing på småfehold. Det innvilges økte ytelser til nye driftsbygninger og vedlikehold av eksisterende driftsbygninger for småfe, med 50 % påslag på gjeldende satser.

GJENOPPBYGGING ETTER BRANN OG NATURKATASTROFER

Når bygninger eller jordveien er skadet i brann eller av naturkatastrofer, gis det normalt ikke bruksrettsytelser til gjenoppbygging da dette skal dekkes av forsikring eller naturskadeordning. Unntak kan være der det bygges større enn det som brant ned. I slike tilfeller kan det gis ytelse til antall m² nybygg minus antall m² skadet hus. For jordveien gjelder det tilsvarende hvis skadene ikke dekkes gjennom naturskadefond eller en forsikringsordning som eier må forventes å ha.

ANNEN BEBYGGELSE

Det gis ikke bruksrettsytelser til oppføring eller vedlikehold av bygninger og anlegg utover det eiendommens jordbruksdrift tilsier. Dette gjelder også bygninger som er utleid. Det gis heller ikke ytelser på seterhus og næringsbygg som ikke er en del av jordbruksdrifta.

EIENDOM DER EIER ELLER BRUKER IKKE ER BOSATT

Det som er styrende for vurderingene av bruksrettsbehovet er om jorda blir drevet og hvilket jordbruksmessig behov dette skaper, uavhengig av hvem som driver og hvor eier eller driver bor. Ut fra en slik vurdering vil det bli gitt ytelser til alle behov som går direkte på jordveien, som grøfting eller gjerding. Det samme gjelder driftsbygninger som er nødvendige for drifta av eiendommen.

Når eier eller driver ikke bor på eiendommen er det begrenset hvilket behov det er for boligformål. Om det skal gis ytelser til bolig avhenger av de planer eier har for tilflytting i fremtiden. Det blir lagt vekt på følgende:

- Om eiendommen i forbindelse med et eiendomsskifte ikke bebos av eier eller bruker
- Om boligen brukes i drifta av eiendommen
- Hvilke planer eier har for eiendommen
- Hvor lenge eiendommen ikke har vært bebodd av eier eller bruker

For å kunne oppnå ytelser for bygninger på eiendom der eier eller bruker ikke er bosatt, skal det sendes søknad før prosjektet startes opp.

OPPSETTING AV GJERDE MOT ALLMENNINGEN

Ordningen gjelder kun for gjerdestrekninger mellom eiendommer med bruksrett og allmenningen.
Gjerdet skal følge grensa – unntak kun etter avtale med allmenningen.

Gjerdet skal minst være av en slik kvalitet:

- 1 meters høyde – Nasjonalgjerde.
- Topptråd som er festet i gjerdet mellom stolpene. Alternativt et 4'' forskalingsbord eller tilsvarende som toppbord. Bordene skal spikres med solid spiker (skråspikring anbefales).
- Minimum 45 stolper per 100 m gjerde.
- På grensestrekninger med mye stein/berg er det en forutsetning at det borres ned kamstål for at stolpene skal få ordentlig feste mot marka.

Sjenerende trær i gjerdetraseen kan tas ned. Stående skog skal ikke nyttes som «gjerdestolper».

Allmenningen vil benytte innrapportert lengde fra søker sammen med måling på kart som grunnlag for utbetaling av erstatning. Stikkprøvekontroll vil bli foretatt.
Erstatning vil bli gitt som en godtgjørelse per løpende meter gjerde. Utregning av erstatning foregår slik:

$$\frac{\text{Antall løpemeter gjerde x sats}}{2} = \text{Utbetaling}$$

Gjeldende sats: kr 200
For vedlikehold av gjerde mot allmenningen gis inntil 1/3 av godtgjørelsen.

Eiendommer hvor allmenningen har fraskrevet seg enhver form for gjerdeansvar, faller utenom denne erstatningsordningen.

TILSKUDD BYGNINGER

Tilskudd er en overskuddsanvendelse som kommer i tillegg til de lovbestemte bruksrettsytelsene som hver eiendom har krav på. Styret står fritt i sin anvendelse av tilskudd, og vurderer til enhver tid innretning og størrelse på tilskuddene ut fra allmenningens økonomiske situasjon.

Utviklingen i jordbruket har medført at en god del eiendommer bygger utover eiendommens jordbruksmessige behov. For å bidra til utvikling på slike eiendommer, er det utarbeidet en modell for å gi tilskudd ved bygging av driftsbygninger. Tilskuddet kan utgjøre inntil 60 % av fulle bruksrettsytelser til prosjektet. Det gis maksimalt kr 800 000 i tilskudd som avskrives over 10 år.

Tilskudd til tradisjonell jordbruksproduksjon prioriteres, men det kan også gis tilskudd til utradisjonelle næringer slik som grønn omsorg, kenneldrift, videreforedling m.m. etter en fri vurdering i styret.

Forutsetningen for alle tilskudd er at eieren tar del i prosjektet – passiv utleie gir ikke grunnlag for tilskudd. Eiendommen skal ha en jordbruksdrift av et omfang som berettiger næringsoppgave/MVA-registrering.

TILSKUDD BEITING

Som et prøveprosjekt innfører styret tilskudd til beiting i Romedal Almenning for småfe. Styret vurderer størrelser på beitetilskudd for småfe ut fra søknad fra den enkelte husdyrbruker hvert år. Antall dyr det utbetales ytelser for tar utgangspunkt i tallene for offentlig støtte til utmarksbeite.

TILSKUDD ELEKTRONISKE GJERDELØSNINGER

Som et prøveprosjekt innfører styret tilskudd til elektroniske gjerdeløsninger for storfe. Det gis 25 % av fakturabeløp eks. mva. til innkjøp av klaver. Maksimalt antall klaver det kan gis tilskudd til, beregnes ut fra eiendommens jordbruksmessige behov. 5 års avskrivning.

TILSKUDD ENERGI- OG VARMEANLEGG

Det gis 20 000 kr i tilskudd til installasjon av solcelleanlegg over 5 kWp installert effekt for boligformål. Det gis 20 000 kr i tilskudd til installasjon av bergvarmepumper for boligformål.

Etter søknad til styret kan det gis tilskudd til installasjon av større solcelleanlegg og andre typer anlegg (eksempelvis flisfyring, halmfyring, andre vannbårne varmeanlegg, varmegjenvinning i husdyrrom, batterier for lagring) som dekker eiendommens jordbruksmessige behov. Søknaden skal inneholde spesifikasjon av anlegget og beskrivelse av behovet som anlegget dekker, herunder dokumentering av tidligere års strømforbruk. Til solcelleanlegg gis 12 % av kostnaden (eks. mva.) i tilskudd. Tilskudd til øvrige anlegg vurderes skjønnsmessig av styret. Infrastruktur, eksempelvis utbedring og forsterking av nett på eiendommen og ut, rørleggerarbeid etc. gir ikke grunnlag for ytelser.

TILSKUDD GRØFTING OG NYDYRKING

Det gis 13 kr per meter grøft i tilskudd til grøfting. Tilskuddet gis ikke når grøftingen utføres med grøfteplog. Det gis 4000 kr per daa i tilskudd til nydyrking. Det skal leveres kart som viser utført tiltak før utbetaling finner sted.

TILSKUDD SANERING AV DRIFTSBYGNINGER

Det gis 10 % av kostnaden, maksimalt 20 000 kr for riving/sanering av bygninger tilknyttet jordbruket ved innlevering av kvittering fra godkjent mottak og kopi av godkjent rivesøknad.

PRINSIPPER FOR TILBAKEBETALING AV YTELSE

Krav om tilbakebetaling av ytelser kan gjøres gjeldende ved:

- Fradeling av bygninger det er gitt ytelser på.
- Fradeling eller omdisponering av dyrket jord slik at gjenværende jordbruksareal blir så lite at bruket mister bruksretten.
- Brukets karakter endres til fritidseiendom.
- Driftsomlegging som medfører at rett til kårbolig eller arbeiderbolig bortfaller.
- Der bruksrettsytelsene er gitt på feil grunnlag.
- Omdisponering av bygninger ut av drift.

Ved nybygg kan det kreves tilbakebetalt ytelse i 30 år etter at bygget er ferdig. Ved større vedlikehold kan det kreves tilbakebetalt ytelse i 15 år etter at tiltaket er ferdig.

BEREGNINGSMODELL FOR YTELSER TIL HUSDYRHOLD

Det er gardens jordbruksareal som danner jordbruksmessig behov for bebyggelse til husdyr. For de fleste husdyrslag er det nødvendig med kraftfor, som i stor grad baseres på innkjøp. Det er således naturlig og i samsvar med praksis, at gardens forgrunnlag økes med en rimelig andel innkjøpt kraftfor. Samme prinsipielle betraktning gjelder også for dyreslag som naturlig inntar en del av forbehovet på utmarksbeite (i allmenningen).

Det er lagt til grunn følgende produksjonsevne på jordbruksareal:

Fulldyrket jord:	700 FE/daa
Overflatedyrket jord:	500 FE/daa
Innmarksbeite:	250 FE/daa

I enkelte tilfeller der det drives svært ekstensivt eller der forholdene for jordbruk er svært dårlige kan det være aktuelt å redusere produksjonsevnen.

EKSEMPLER PÅ BEREGNING AV DYRETALL UT FRA JORDBRUKSMESSIG BEHOV

Sauehold

Forutsetninger:
Fulldyrket jord 60 daa, overflatedyrket jord 10 daa, innmarksbeite 10 daa.

Fulldyrket	= 60 daa
Overflatedyrket 10*0,7	= 7 daa
Innmarksbeite, 10*0,35	= 4 daa
Til sammen	= 71 daa

Etter tabellen gir denne eiendommens jordvei muligheter for ytelser til driftsbygning(er) for inntil 142 vinterforet sau (2 sauer/daa).

Slaktegris

Forutsetninger:
Fulldyrket jord 300 daa.
Etter tabellen gir denne eiendommens jordvei muligheter for ytelser til driftsbygning(er) for inntil 1590 slaktegriser (5,3 griser/daa).

Slaktekylling

Forutsetninger:
Fulldyrket jord 200 daa.
Etter tabellen gir denne eiendommens jordvei muligheter for ytelser til driftsbygning(er) for inntil 14 940 kyllinger per innsett (74,7 kylling/daa).

Ammeku

Forutsetninger:
Fulldyrket jord 100 daa, overflatedyrket jord 20 daa, innmarksbeite 15 daa.

Fulldyrket	= 100 daa
Overflatedyrket 20*0,7	= 14 daa
Innmarksbeite 15*0,35	= 5 daa
Til sammen	= 119 daa

Etter tabellen gir denne eiendommens jordvei muligheter for ytelser til driftsbygning(er) for inntil 29 kuer (0,24 kuer/daa).

Hvis det bygges vesentlig utover norm for areal per dyreenhet, forbeholder styret seg retten til å vurdere plassbehovet.

TABELL FOR VURDERING AV HUSDYRHOLD SOM DET GIS BRUKSRETTSYTELSER TIL

Avlingsgrunnlag: 700 FE/daa

Dyreslag	Arealkrav per dyreenhet på eget bruk, daa	Antall dyr per daa
Hest	4,2	0,24
Mjølkeku inkl. oppdrett	5,7	0,18
Ammeku alle raser	4,2	0,24
Ammeku uten oppdrett	2,1	0,47
Kjøttprod. okse 280 kg	2,6	0,39
Vinterforet sau, inkl. lam	0,5	2,00
Purker 23 smågris/år *	2,0	0,50
Kombinert produksjon *	6,0	0,17
Slaktegris, antall per år *	0,2	5,30
Eggproduksjon	0,032	32,0
Slaktekylling/dyreplasser (7x2,2)	0,0135	74,7
Oppdrett for rugeegg	0,032	32,0
Kalkun, slakt	0,038	26,7

Kilde: Handbok for driftsplanlegging 2010/11, NILF
* Kilde: Norsvin

TABELL FOR POTET-/GRØNNSAKSKASSER

Kasser	Produksjon i kilo	Kg i kasse lik 1 kbm.	Kassebehov i kbdm. (liter) per daa
Potet	4500	600	7500
Løk	4000	500	8000
Løk m/ gras	5000	500	10 000
Gulrot	7500	600	12 500
Kålrot	6000	600	10 000

Vallset, 01.01.2026
www.rasa.no